

Preek op het feest van de Naamgeving en besnijdenis van onze Heer Jezus Christus, 1 januari 2023
Numeri 6, 22-27, Handelingen 4:8-12, Lucas 2:21.

Op deze eerste dag van het jaren vieren we de achtste dag uit het leven van Jezus. De achtste dag, is in de taal van de bijbel de dag van God. Wij mensen rekenen met zeven dagen. Daarna is de week om en beginnen we weer opnieuw te tellen. De achtste dag valt buiten de tijd. Het is de dag waarmee we geen rekening hielden, de dag ook die niet te berekenen valt of te voorspellen, de dag die je niet verwachtte. In de joodse traditie is de achtste dag de dag bij uitstek waarop een offer gebracht wordt aan God en jongetjes worden besneden op de achtste dag van hun leven. Voor ons is de achtste dag de dag van de opstanding van Christus en ook de dag van de eucharistie. Dat doen we op de eerste maar ook op de achtste dag van de week. Leg je de nadruk op dat laatste dan zeg je eigenlijk dat je durft te rekenen op wat tegen alle waarschijnlijkheid in gaat, dat je het onverwachte durft te verwachten.

Er ligt, op deze morgen een nieuw jaar aan onze voeten. De jaarwisseling maakt ons altijd bewust van de tijd van leven die ons gegeven is, en dat is, door alle feestroes soms heen, toch denk ik ook de achtergrond van de uitbundigheid waarmee een nieuw jaar door mensen wordt begroet. Wat niet wegneemt dat vandaag ook gewoon een dag is in de reeks van de tijd, waarin we meedragen wat we al droegen en doorgaan in een fase van ons leven waarin we al zaten. Toch doen we hier in de kerk weer iets bijzonders dat we buiten de kerk niet doen: we vieren deze eerste dag ook als de achtste, als de dag die ons volkomen verrast omdat ze getuigt van het volledig onverwachte van God waarmee Hij ons aanraakt, in beweging zet of in verwondering doet stilstaan.

Geloven is het onverwachte verwachten. Nooit denken dat het donker wel altijd donker zal blijven. Verwachten van een pasgeboren kind dat Hij de mensen zal redden. Dat is zijn naam, die hem vandaag wordt gegeven, maar die bekend was voordat hij was geboren omdat de engel het verteld had aan Maria: je zult je kind Jezus noemen, dat betekent: God redt. Een onwaarschijnlijk verhaal gaat het worden, dat weten we eigenlijk al. Een pasgeboren kind in een harde wereld van macht en geweld. Een mens die altijd zo weerloos bleef als in dit prille begin, en zo een man werd die sterven moest. Een kansloos verhaal, zou je denken. Maar toch was het daarmee niet afgelopen. Toch gaat zijn naam nog rond, vele eeuwen nadat hij stierf. En halen ontelbaren op aarde kracht en inspiratie uit die Naam, niet zelden in de meest moeilijke omstandigheden.

Hij, Jezus uit Nazareth, was een mens was die mensen aankeek, die oogcontact zocht, met name met hen waar velen niet eens bij in de buurt wilden komen. Armen, zieken, misdadigers. Zij die er niet uitzagen en wiens ellende misschien wel besmettelijk leek. Juist hen zocht hij op, ging zo staan of zitten dat hij hen recht in de ogen kon kijken.

Hij trad hen tegemoet als gelijke, als medemens. ‘Wat wil je dat ik voor je doe?’ vroeg hij dan. Jezus zocht hun gezicht, hoe gehavend misschien ook, wilde hen hun gezicht teruggeven en hun naam. Niet langer een anonieme: zoals die zwerver, of een zieke, of een slachtoffer, of een dader. Maar een mens met een naam en een gezicht.

Als een mens zo aandachtig en met zoveel zorg naar je kijkt kan dat een zegen zijn. En over zegen gesproken: ook die staat centraal op de Nieuwjaarsdag. We hoorden in de eerste lezing de zegen die Mozes van Godswege doorgeeft aan Aäron, met deze woorden moet en mag hij de mensen zegenen. Dit verhaal speelt in de woestijn, dat barre gebied dat de mensen moeten zien door te komen op weg naar het beloofde land. Niet zelden lijkt het leven van mensen een woestijn waarin je maar dag na dag moet zien te overleven. “Aan het einde van een dag zijn we blij dat we die dag hebben overleefd”, hoorde ik iemand uit de Oekraïne zeggen. Wie zo in de woestijn leeft heeft niet de luxe om een jaar vooruit te kijken. Net zoals een mens die leeft in diepe rouw, een mens die ernstig ziek is of gebukt gaat onder zware zorgen. Soms is denken over morgen al teveel gevraagd.

Maar wat is het dan een zegen, zeker in moeilijke dagen, als er iemand is die je in de ogen kijkt en naast je wil staan. En dat is wat er in die zegen van Aäron over God wordt gezegd. God kijkt je vol liefde en aandacht in de ogen, jou! De Naam van de Eeuwige zelf wordt op ieder van ons ons gelegd en klinkt in drie spreuken na elkaar die op elkaar lijken en die ook bij elkaar horen. De Eeuwige zegene en behoede je. De eeuwige doe zijn aangezicht over je lichten en zij je genadig. De Eeuwige verheffe zijn aangezicht over je en schenke je vrede. Het is volgens mij niet zo zinvol om ze uit elkaar te leggen en dan te proberen per zegenbede uit te leggen wat daar wordt gezegd. Het is een herhaling die steeds iets langer wordt, een drieslag waardoor de woorden dieper in je kunnen landen. Woorden over hoe God je nabij wil zijn, de hele dag en al je dagen, op je goede en je kwade momenten, over hoe je voor hem niet een van de velen bent, maar zijn geliefde mens, die Hij vol zorg en liefde aankijkt en tot leven wil roepen. Vanuit zijn genade mag je leven, het leven dat Hij je elke dag weer geeft. En elke dag ook benaderen als de achtste, als de dag waarop er een wonder of een wondertje kan gebeuren. Zoals een geliefde vrouw uit onze parochie zei: Elke dag heeft een pareltje. Zo komt Hij ons tegemoet en helpt Hij ons verder. Laten we gezegend met de gave van de hoop de dagen tegemoet gaan van dit nieuwe jaar des Heren.

Amen